

Onder dezen titel is verschenen nr 1 van den eersten jaargang van een tijdschrift van en voor de Vlaamse jeugd. Redactie en Beheer: Kroonstraat 156, Boeckhout. Het „gazetje“ van en voor de jeugd is in zee gegaan onder de kruisvlag hoog in top. Wij verblijden ons over de actie die ontwikkeld wordt, en waarvan wij, mits ze maar een lang leven krijgt, veel goeds verwachten voor Vlaanderen en in 't algemeen voor België. Bijzonder treffend is het, dat een bon is afgedrukt in het blad, die degenen die niet weten wat een bijbel is kunnen inzien, waarna zij kosteloos een exemplaar ontvangen. De toon van het blad is frisch. Eenigszins jammer vinden we het, dat de naam van den Heiland in den titel opgenomen is. Hetzelfde bezwaar hebben we ook tegen den titel van „Woord en Geest“. We geven dadelijk toe dat het in een Roomsche streek, waarin het „Christus Koning“ tot een volkaleuze gemaakt is, anders klinkt dan bij ons. De jonge onderneming wenschen we op den arbeid zegen.

K. S.

Statistiek der Geref. Kerken in Nederland. (II.)

Wij hebben in ons vorig artikel een overzicht gegeven van het beschikbare statistische materiaal onzer Gereformeerde Kerken en deden daarbij uitkomen, dat dit onvoldoende moet worden geacht om goed gefundeerde conclusies te trekken betreffende den groei van ons ledenaantal en de oorzaken, welke dezen groei verhinderen. Derhalve is het noodzakelijk, maatregelen te treffen, welke leiden tot het verkrijgen van voldoende gegevens om het geheel der ontwikkeling van ons kerkelijk leven te kunnen bezien.

Nu wordt mij wellicht tegengevoerd, dat een statistiek, hoe goed ook ingericht, geen wijziging zal brengen in den door ons geconstateerden toestand. Deze opmerking is in zoverre steekhoudend, dat een betere statistiek zonder meer niets zou beteekenen, indien de aanwijzingen, ons daardoor verschaffd, niet zouden worden benut tot het ontwikkelen eener groote activiteit om gesig-naal kwaad in Gods kracht te saneeren. Maar dat moet juist ons doel zijn. Een zieke kan niet op genezing hopen, indien vooraf door den geneesheer geen juiste diagnose is gesteld. Een goede statistiek moet de elementen verschaffen, welke tot het stellen eener juiste diagnose leiden, en dan volgt, als het ziektebeeld bekend is, de aanwending der middelen, welke de gezondheid, zoo mogelijk, kunnen hergeven.

Evenmin is een goede statistiek het eenige middel, om den meerderen of minderen welstand van ons kerkelijk leven te doen kennen. Het leven is een goede leer-school, en indien men een enigszins grooter aantal jaren het leven onzer Gereformeerde Kerken met onver-wachte belangstelling heeft gevolgd, is men dankbaar voor veel rijken zegen Gods in ons kerkelijk leven ge-schonden, doch ziet men ook de gevaren, die ons bedreigen. Fanfarestemming en knetterend applaus zijn

de symptomen van een massa, welke het nadenken aan anderen overlaat en met zeer lichte spijsz genoegen neemt. Het geestelijk gehalte wordt door een goede statistiek onvoldoende gepeild; enkele gegevens, om het te bepalen, geeft zij stellig, doch daarnaast moeten de oogen wijd openstaan voor de beschouwing van heel ons Gereformeerd levensterrein, en voor dat van ons kerkelijk leven in het bijzonder.

✱

Nadat wij de noodzakelijkheid eener goede statistiek hebben bepleit, willen we thans onze aandacht geven aan den inhoud dezer statistiek, en de middelen aan-wijzen, om de gewenschte gegevens te verkrijgen.

Daartoe is noodig, dat de Generale Synode onzer kerken het besluit neme tot aanwijzing van Deputaten, die belast dienen te worden met het treffen van maat-regelen, welke leiden tot de samenstelling dezer sta-tistiek, en de bevoegdheid verkrijgen, daartoe opdracht te verleenen.

De uitvoering kan als volgt geschieden: Eénmaal 's jaars ontvangen alle Gereformeerde Kerken in Nederland een doelmatig ingericht formulier, waarop de gewenschte gegevens kunnen worden ingevuld. Hoe-wel de gegevens betreffende de leden de voornaamste zijn, kunnen daarnaast gegevens betreffende het aantal kerkgebouwen, ambtsdragers, enz. worden gevraagd, alsmede eenige financiële gegevens.

Ongeveer op deze wijze:

A. Ledenstatistiek.

	Mannen	Vrouwen	Totaal
I. Belijvende leden:			
Per 1 Januari 19....			
In den loop des jaars bijgeschreven:			
Van elders met attestatie ingekomen:			
a. uit kerken in Nederland			
b. uit kerken buiten Nederland			
Belijdenis des geloofs afgelegd			
Tot de gemeenschap der kerk (over- gekomen uit andere kerken) toege- laten			
In den loop des jaars afgeschreven:			
Vertrokken met attestatie:			
a. naar kerken in Nederland			
b. naar kerken buiten Nederland			
Vertrokken zonder attestatie			
Afgevoerd van de ledenlijst der kerk (onttrekken, tucht)			
Overleden			
Eindcijfer per 31 December 19....			

resp. 30 en 15 pct., waarbij echter rekening ge-houden moet worden met den bevolkingsaanwas. Niettemin blijkt hieruit, dat de diepe depressie op oconomisch gebied gepaard gaat met een be-langrijke toename der jeugddelinquente. Terecht schreef dan ook Noordam¹¹⁾, dat materieel verval en zedelijk zinken hier hand aan hand gaan.

Hiermede is natuurlijk niet gezegd, dat de toe-neming der jeugddelinquente alléén het gevolg is van de werkloosheid. Andere factoren hebben hier-toe ook medegewerkt en het is nu eenmaal on-mogelijk den invloed van het werkloos zijn af-zonderlijk te becijferen en statistisch vast te leggen. Maar de deskundigen zijn het er vrijwel allen over-eens, dat geen maatschappelijk verschijnsel duide-lijker noodlottigen invloed heeft op de jeugdver-waarloozing dan juist de werkloosheid. De gun-stige en behoevende invloed van het goede gezin kan daarom moeilijk te hoog worden aangeslagen.

Uit deze voorbeelden, betrekking hebbende op de wijziging in het arbeidsproces en op de inge-treden werkloosheid, blijkt duidelijk welk een on-gunstigen invloed al deze veranderingen in het cultuurleven hebben op de geestelijk-zedelijke ge-steldheid der bevolking en welk een schade is toe-gebracht en wordt toegebracht aan de geestelijke volksgezondheid. Toch waren het niet zoo zeer deze veranderingen op cultuurgebied, die de be-langstelling voor psychische hygiëne hebben gaande gemaakt. Dat men meer oog gekregen heeft voor het groote belang van de geestelijke volks-gezondheid is wel in de eerste plaats te wijten aan de toename, volgens sommigen onrustbarende toe-name, van het aantal geestelijk minderwaardigen, in hoofdzaak als gevolg van het feit, dat de voort-plantingsverhoudingen tusschen de verschillende groepen der bevolking, met name tusschen de meer en minder begaafden, een groote wijziging hebben ondergaan.

Wat allereerst de toename der krankzinnigheid betreft, valt op te merken, dat het aantal krank-zinnigen in gestichten sinds het midden van de vorige eeuw inderdaad belangrijk is toegenomen. In 1849 was het aantal verpleegde krankzinnigen 39 per 100.000 inwoners, in 1879 was het 105, in 1899 159 en in 1928 niet minder dan 264 per 100.000.¹²⁾ Eenzelfde verschijnsel heeft men in andere landen geconstateerd. Het is echter zeer de vraag of de toename van het aantal verpleegden in gestichten bewijst, dat krankzinnigheid in de bevolking is toegenomen. Algemeen toch wordt aangenomen, dat verschillende oorzaken als: die-

II. Doopleden:

Per 1 Januari 19....

In den loop des jaars bijgeschreven:

a. uit kerken in Nederland

b. uit kerken buiten Nederland

Van elders met doopattest ingekomen:

a. uit kerken in Nederland

b. uit kerken buiten Nederland

Gedoopt

Tot de gemeenschap der kerk toe-
gelaten

In den loop des jaars afgeschreven:

Vertrokken met doopattest:

a. naar kerken in Nederland

b. naar kerken buiten Nederland

Vertrokken zonder doopattest

Afgevoerd van de ledenlijst der kerk
(onttrekken, tucht)

Belijdenis des geloofs afgelegd

Overleden

Eindcijfer per 31 December 19....

III. Recapitulatie I en II.

Aantal belijvende leden bij het begin

des jaars

Idem aantal doopleden

Belijvende leden:

Vermeerdering

in 19....

Vernumdering

Doopleden:

Vermeerdering

in 19....

Vernumdering

Totaal aantal leden op 31 Dec. 19....

IV. Splitting aantal doopleden:

Jonker dan 20 jaar

Van 20 jaar tot beneden 25 jaar

Ouder dan 25 jaar

V. Aantal huwelijksinzegeningen:

Man en vrouw beiden lid of dooplid

der kerk

Man geen lid der kerk

Vrouw geen lid der kerk

Gemengde huwelijken

Totaal

Deze gegevens worden verwerkt tot provinciale en landelijke totalen en daaruit kunnen door bestudeering der cijfers der opeenvolgende jaren en door het trekken van vergelijkingen met de Rijksstatistiek zeer belangrijke conclusies worden getrokken.

pere kennis van de geestesziekten, uitbreiding van het ziekenhuiswezen, meerder vertrouwen van de bevolking in gestichten, verhoogde overheidszorg, daling van de sterfte, e.d. aansprakelijk moeten worden gesteld voor den stijgenden toevloed van geesteszieken naar de gestichten. Men kan derhalve niet met zekerheid zeggen, dat de krankzin-nigheid als zodanig toeneemt. Toch is er één factor, die voor dit laatste pleit en dat zijn de veranderende sociale omstandigheden. De toenemen-de bevolkingsdichtheid, de trek naar de stad, het drukke verkeer, de hogere eischen, die tegenwoordig in verschillende beroepen worden gesteld, de arbeid buitenshuis, speciaal van de vrouwelijke leden van het gezin, de verhoogde gelegenheid voor ontspanning, hebben ongetwijfeld bijgedragen tot de vermeerderde opname van patiënten in ge-stichten. Een, zij het dan geringe, toename van het aantal krankzinnigen is dan ook zeer waar-schijnlijk.

Niet alleen het aantal krankzinnigen, maar ook het aantal zwakzinnigen schijnt toe te nemen. In Engeland bedroeg het aantal zwakzinnigen, geteld in de jaren 1904—1908, 40 op 10.000 inwoners. Twintig jaar later, omstreeks 1925, had opnieuw een uitgebreide telling van zwakzinnigen plaats. Volgens deze laatste telling zouden er toen in Engeland 80 zwakzinnigen op 10.000 inwoners voorkomen, hetgeen dus inderdaad een belangrijke toename beteekent. Of de toename nu zoo snel gaat, dat het aantal zwakzinnigen in 20 jaar tijds zou verdubbeld zijn, is zeer de vraag. De zooveel genoemde conclusie namelijk is heftig bestreden en wordt lang niet algemeen aanvaard. Al zal dan ook de toename van zwakzinnigheid wel niet zoo onrustbarende zijn, vermeerdering van het aantal zwakzinnigen is zeer plausibel en o.m. te verklaren uit de verminderde zuigelingensterfte en de ver-hoogde leeftijdsgrens.

Ook in Nederland zijn cijfers ter beschikking, welke wijzen op een accres¹³⁾ van het aantal gees-telijk misdeelden. In 25 jaar groeide in Amsterdam het aantal maatschappelijk ongeschikten, die elders verpleegd moesten worden voor rekening van de gemeente, van ongeveer 2.5 tot bijna 11 per 10.000 inwoners. Procentsgewijs beteekent dit een ver-viervoudiging. Ook hier zullen wel andere factoren dan alleen zuivere toename van het aantal gees-telijk zwakken aan debet zijn. Niettemin blijft het feit bestaan, dat de geestelijke minderwaardigheid toeneemt en zorg voor geestelijke volksgezondheid meer dan ooit op haar plaats is.

D.

A. C. D.

POPULAIR-WETEN- [SCHAPPELIJKE SCHETSEN]

Geestelijke volksgezondheid.

VIII.

Dat deze toename van de misdadigheid der jeugd ontstellend is bewijzen de volgende cijfers⁸⁾:

Het aantal onherroepelijk schuldigverklarde⁹⁾ strafrechtelijk minderjarigen en het aantal onher-roepelijke schuldigverklaringen van strafrechtelijk minderjarigen bedroeg in de jaren 1930 tot en met 1935 als volgt:

	Wegens Rechtbankzaken	Wegens Kantonrechtzaken
	beneden 10 jaar	10 t/m 17 jaar
1930	80 ¹⁰⁾	1903
	83	1964
1931	57	1825
	57	1877
1932	52	1765
	53	1816
1933	52	1902
	53	1977
1934	60	2123
	61	2210
1935	74	2464
	77	2578

	Wegens Rechtbankzaken	Wegens Kantonrechtzaken
	beneden 10 jaar	10 t/m 17 jaar
1930	108	9970
	108	10854
1931	95	10681
	98	11642
1932	68	10022
	69	10737
1933	103	11323
	103	12272
1934	90	10993
	90	12013
1935	105	11791
	106	13021

Deze cijfers betoekenen dus een stijging met

8) Ontleend aan het Centraal Bureau voor de Statistiek.
9) Onder onherroepelijke veroordeeling wordt verstaan een in kracht van gewijsde gegane einduitspraak, waartegen geen gewoon rechtsmiddel of cassatie in het belang der wet meer kan worden aangewend en waarbij een straf is opgelegd.

10) De eerste regel van elk jaar geeft het aantal strafrechtelijk minderjarigen, in den loop van elk jaar eens of meermaals schuldig verklaard, de tweede regel het aantal schuldigverklaringen.

11) D. Noordam: Economische Crisis en Misdadigheid der Jeugd. Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur, 11 Sept. 1936.

12) Dr. G. P. Frets: Erelijkheid. A'dam, 1935, blz. 193.

13) Aanwas, toename.

B. Statistiek
kerkgebouwen

Gevraagd des woords, tal vacature, het aantal daarin, het in den eerste liden, dat alsmede s zonderbeden cijfers in am

C. Financieel
Gevraagd der:

Van
Cl
Gift
ande
Inke
Colla

alsmede v
schulden, ee
legging van
Ult boven
aan een da
doende duk
lichting zal
Er zijn k
statistiek be
Rotterdam
men, Indier
Synode in
bruikbaar n
doel worden

Nu moet i
Dr Dijk sel
„Het vorige
gedrongen
ik hoop var
meer noodi
wichtige za
„Gereforme
1935 in gel
Welnu, i
een voorste
te komen,
van 's Gra
trouw, dat
vergadering
en bereids
voering da
„s-Graven

1) Vriend
kelijke pers
Adres: G

„Symptomen“

In „Var
hangt sam
vende krat
Ik schre
samenhang
op eigen
Bilderlijk
moet zijn
maar alle
van onze
ken. En zij
Stel u i
op mijn
woorden v
Wie spr
dat doen
kunnen.
Ik heb d
Dr H. B
Religione
„De mo
(geest) zel
twijfeld m
algemeen
gelijke aa
woord eig
vitriool e
vocht, da
verkrege
Tot zoo
Nu wis
maar wat
Bavinck
samenhin
wagen. T
door de l

Edoch.
Nov. 1933
manier „
onderhan
gens hem
geschreeve
Hij be
noemde
hier mij
deed, dar
geleerd h
voor 't ge
heb dan
meen ge
bruik
Intussc
een „Ik“
en noch
woordvor
(met hoo
Daneert.
Tegen